

26. HAFTA

CEZALANDIRILABİLİRLİĞİN KALKMASI

1. SANIĞIN VEYA HÜKÜMLÜNÜN ÖLÜMÜ

- a. Sanığın Ölümü
- b. Hükümlünün Ölümü

2. AF

- a. Genel Af
- b. Özel Af
- c. Cumhurbaşkanının Affı

3. ZAMANAŞIMI

<i>a. Dava Durması ve Kesilmesi</i>	<i>Zamanaşımı–Sürelerin</i>	<i>Tespiti,</i>	<i>Başlangıcı,</i>

TCK'nın 66/2. maddesinde dava zamanaşımı sürelerinin belirlenmesinde failin yaşı ölçüt olarak alınmıştır. Buna göre 66/1. maddede yer alan dava zamanaşımı süreleri, onsekiz yaşını doldurmuş failer/sanıklar için uygulanacaktır. Fiili işlediği sırada oniki yaşını doldurmuş olup da onbeş yaşını doldurmamış çocuklar için bu sürelerin yarısı; onbeş yaşını doldurmuş olup da onsekiz yaşını doldurmamış çocuklar için ise üçte ikisinin geçmesiyle suç dava zamanaşımına uğrayacaktır.

5237 sayılı TCK'da dava zamanaşımı süreleri, yaşa bağlı bir ayırım öngörmeyen 765 sayılı TCK'ya göre daha uzundur. Bu süreler:

- a) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını gerektiren suçlarda otuz yıl,
- b) Müebbet hapis cezasını gerektiren suçlarda yirmibeş yıl,
- c) Yirmi yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezasını gerektiren suçlarda yirmi yıl,
- d) Beş yıldan fazla ve yirmi yıldan az hapis cezasını gerektiren suçlarda onbeş yıl,
- e) Beş yıldan fazla olmamak üzere hapis veya adli para cezasını gerektiren suçlarda sekiz yıldır.

TCK'da yer alan dava zamanaşımı sürelerinin belirlenmesinde suçun kanuni tanımında bulunan cezanın yukarı sınırı dikkate alınır.

dava zamanaşımı kesilir. Dava zamanaşımını kesen birden fazla nedenin bulunması halinde ise zamanaşımı süresi son kesme nedeninin gerçekleştiği tarihten itibaren yeniden işlemeye başlar.

b. Ceza Zamanaşımı–Sürelerin Tespiti, Başlaması, Kesilmesi ve Hak Yoksunlukları

68/1. maddede ceza zamanaşımı süreleri, ortada kesinleşmiş bir mahkûmiyet kararı bulunduğu

için dava zamanaşımı sürelerine göre daha uzun bir şekilde düzenlenmiştir. Ceza zamanaşımı sürelerinin belirlenmesinde dava zamanaşımında olduğu gibi yaşa göre ayırım yapılmış; oniki yaşını doldurup onbeş yaşını doldurmamayanların cezalarının belirtilen sürelerin yarısı, onbeş yaşını doldurup onsekiz yaşını doldurmamayanların cezalarının ise sürelerin üçte ikisinin geçmesiyle zamanaşımına uğrayacağı ifade edilmiştir. Buna göre ceza zamanaşımı süreleri:

- a) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezalarında kırk yıl,
- b) Müebbet hapis cezalarında otuz yıl,
- c) Yirmi yıl ve daha fazla süreli hapis cezalarında yirmidört yıl,
- d) Beş yıldan fazla hapis cezalarında yirmi yıl,
- e) Beş yıla kadar hapis ve adlî para cezalarında on yıldır.